

2021-08-20

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: UBN 2021/128

Utredning om ny fördelningsmodell av strukturella ersättningar inom förskola

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden beslutar att införa en ny fördelningsmodell med en strukturell ersättning inom förskola och pedagogisk omsorg enligt förslaget i denna utredning.

Sammanfattning

2020 genomfördes en granskning av Nacka kommuns likvärdighetsresurs av externa konsulter. I slutrapporten rekommenderas utbildningsnämnden att överväga att tillämpa fler faktorer vid fördelning av strukturella ersättningar inom förskola och pedagogisk omsorg och även att utöka ersättningen.

En ny fördelningsmodell har utvecklats med stöd av Statistiska Centralbyrån. Modellen innebär att ersättningen blir mer träffsäker i att fördela resurser till de anordnare som bäst behöver dessa för att kunna bedriva en kvalitativ verksamhet. Därmed ökar förutsättningarna för likvärdighet och utveckling av alla barns lärande.

Modellen ersätter 2022 den nuvarande språkförstärkningspengen. Omfördelning av resurser görs i samband med internbudgeten i december 2021. Omfördelning av resurser inom likvärdighetsresursen föreslås göras så att den strukturella ersättningen per inskrivet barn i förskola och pedagogisk omsorg blir 1 000 kr per för år 2022.

Ärendet

Som en del av den regelbundna översynen av utbildningsnämndens finansieringssystem genomförde konsulter från Vilna och Strategirådet under 2020 en granskning av likvärdighetsresursen¹. Granskningen visade att Nacka kommuns likvärdighetsresurs i det stora hela är välfungerande, och att likvärdighetsresursens ersättningar i stora drag ligger i linje med gällande regelverk, forskning och bästa praktik.

I slutrapporten rekommenderar konsulterna utbildningsnämnden att överväga att ersätta språkförstärkningspengen med en strukturell ersättning baserad på flera faktorer än tidigare. Enkäten som konsulterna genomförde till rektorer och huvudmän visade att

¹ Likvärdighetsresursen hade då namnet likvärdighetsgaranti. Rapport och tjänsteskrivelse redovisades för utbildningsnämnden i september 2020.

föräldrarnas utbildningsnivå bedömdes betyda mer för barnens lärande än barnens eller föräldrarnas utländska bakgrund, som nuvarande språkförstärkningspeng baseras på. En ersättning som tar hänsyn till skillnader i föräldrars utbildningsnivå blir, menar konsulterna, mer träffsäker för att fördela resurser dit de bäst behövs enligt rektorers och huvudmäns bedömning, som också stöds av forskning om vad som bidrar till barns lärande. Konsulterna lyfter också fördelen med att använda modeller som Statistiska Centralbyrån, SCB, beräknar och kontinuerligt uppdaterar för att säkra att modellen är aktuell. Å andra sidan kan en sådan modell bli mer komplicerad och svårare att förstå, och innebära en viss omfördelning mellan förskolor, skriver konsulterna.

Utbildningsenheten instämmer i bedömningen att en modell baserad på fler faktorer ökar träffsäkerheten i fördelningen. Vi ser också fördelar med att ersättningen är likartad som strukturpengen i grundskolan. Utbildningsenheten har därför tillsammans med Statistiska Centralbyrån arbetat fram en fördelningsmodell baserad på fem variabler. Dessa variabler ingår också i den modell för strukturpengen i grundskolan som gäller från och med 2021. I grundskolan ingår även variabeln kön, men den har inte inkluderats då den bedöms ha mindre betydelse här. Variabeln för utländsk bakgrund är också annorlunda, då det i grundskolan finns en särskild resurs för nyanlända. Human Development Index är ett index som FN redovisar som mäter olika länders genomsnittliga nivå när det gäller hälsa, utbildning och inkomst.

Variabler som ingår i förslaget till Nacka kommuns nya fördelningsmodell

Vårdnadshavares högsta utbildning

I familj med ekonomiskt bistånd

Bor med vårdnadshavare

Utländsk bakgrund

Human Development Index

Variablerna viktas efter dess betydelse för måluppfyllelsen i årskurs 9. Med hjälp av modellen och statistik om de olika variablerna för varje förskola beräknar SCB sedan varje förskolas strukturtillägg²

² SCB använder i beräkningen en logistisk regressionmodell. Som mått på måluppfyllelse används i modellen om eleven inte når behörighet till gymnasieskolans yrkesprogram eller saknar godkänt betyg i minst två ämnen. Variablerna viktas efter dess betydelse för måluppfyllelsen i årskurs 9 de senaste fem åren i Nacka. Med hjälp av modellen och statistik om de olika variablerna för varje förskola beräknar SCB sedan en förväntad risk för att barnen på en förskola inte når målen, vilket bestämmer storleken på förskolans strukturtillägg

Denna fördelningsmodell föreslås ersätta den del som avser språkförstärkning i den nuvarande språkförstärkningspengen, som delvis även består av modermålsstöd. Modermålsstödet föreslås kvarstå.

Utbildningsenheten menar att det också är önskvärt att utöka ersättningsnivån i det nya struktur tillägget jämfört med den nuvarande språkförstärkningspengen. För att nå en ersättningsnivå om 1 000 kr per inskrivet barn och år behöver ca 4,5 mnkr tillföras. 1 000 kr per inskrivet barn motsvarar cirka 19 500 kr per modellberäknat barn och år. Nuvarande ersättningsbas för språkförstärkningsdelen är 1,4 mnkr och skulle då utökas till 5,8 mnkr.

Finansieringen av den ökade ersättningen på 4,5 mnkr föreslås göras genom en omfördelning inom likvärdighetsresursen. Förslagsvis inom samma skolform men inte nödvändigtvis. Utbildningsenheten lämnar förslag till omfördelningen av resurser i internbudgeten i december 2021.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet medför inte några ekonomiska konsekvenser för utbildningsnämnden men kommer att påverka de mottagande enheterna då en omfördelning av resursen görs, men syftet är att omfördelningen styr resurserna dit de bäst behövs.

Konsekvenser för barn

Den nya fördelningsmodellen bedöms öka förutsättningarna för likvärdighet då den styr resurserna till de anordnare som bäst behöver dessa för att kunna bedriva en kvalitativ verksamhet vilket gynnar barns lärande.

Carina Legerius
Enhetschef
Utbildningsenheten

Magnus Blomberg
Business Controller utbildning
Controllerenheten